

את רבו נקרא חכם. חכם, שיוֹדע לַעצֵמוּ כֹּל מֵה שְׁצָרִיף. בְּנֻבּוֹן יֵשׁ כְּמֵה דְרָגוֹת - שְׁמִסְתַּפֵּל בְּכָל, וְיֹדֵעַ בְּשֵׁלוּ וּבְאַחֲרִים, וְסִימְנָף - (משלי יב) יֹדֵעַ צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמְתּוֹ. (שמואל ב-ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים. וְכֵאֵן חֲכָם לֵב דּוֹקָא. בְּלֵב חֲכָם, וְלֹא כְּמִקּוֹם אַחֵר, מִשּׁוּם שְׁעוֹמֵד בְּלֵב, וְנֻבּוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, מִסְתַּפֵּל בְּעַצְמוֹ וּבְשֵׁל אַחֲרִים.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה וְגו'. כֵּאֵן בְּתַפְלָה שְׁצָרִיף אָדָם לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִיא עֲבוּדָה אַחַת גְּדוּלָה וְנִכְבְּדָה מֵאוֹתָן הַעֲבוּדוֹת שֶׁל רַבּוֹנוֹ. בֹּא וּרְאֵה, יֵשׁ עֲבוּדָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁעוֹמֵדֵת בְּמַעֲשֵׂה, שֶׁהִיא עֲבוּדָה שְׁעוֹמֵדֵת בְּמַעֲשֵׂה הַגּוֹף וְהִיא עֲבוּדָה. וְיֵשׁ עֲבוּדָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִיא עֲבוּדָה יוֹתֵר פְּנִימִית, שֶׁהִיא עֵקֶר הַכֹּל, וְעוֹמֵדֵת בְּאוֹתָהּ עֲבוּדָה פְּנִימִית שֶׁהִיא עֵקֶר הַכֹּל.

בְּגוֹף יֵשׁ שְׁנַיִם עֲשָׂרַי אֵיבָרִים שְׁעוֹמְדִים בְּמַעֲשֵׂה הַגּוֹף, כְּמוֹ שְׁבָאֲרָנוֹ, וְאֵלוֹ הֵם אֲבָרֵי הַגּוֹף וְעֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהַמַּעֲשֵׂה עוֹמֵד בְּהֵם. מִשּׁוּם שְׁעֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא בְּשְׁנֵי צְדָדִים, בְּאֲבָרֵי הַגּוֹף הַחִיצוֹנִיִּים, וְיֵשׁ שְׁנַיִם עֲשָׂרַי אֵיבָרִים אַחֲרִים פְּנִימִיִּים לְפָנִים מִהַגּוֹף. וְהֵם תְּקוּנִים פְּנִימִיִּים לְפָנִים מִהַגּוֹף לְתַקֵּן בְּהֵם הַתְּקוּן שֶׁל הַרוּחַ, שֶׁהִיא עֲבוּדָה נִכְבְּדָה פְּנִימִית שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁבָאֲרָנוֹ בְּתוֹךְ הַסּוּדוֹת הַפְּנִימִיִּים שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהֵם סוּד הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה, וְנוֹדְעוּ בֵּין הַחֲבָרִים, אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים.

תַּפְּלֵת הָאָדָם הִיא עֲבוּדַת הַרוּחַ, וְהִיא עוֹמֵדֵת בְּסוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים, וְאֵנְשִׁים לֹא יוֹדְעִים, שֶׁהִיא תַּפְּלֵת

דְּאֵפִילוּ תַלְמִיד הַמַּחְפִּים לְרַבִּיה אֲקָרִי חֲכָם. חֲכָם, דִּידֵע לְגִרְמִיה כֹּל מֵה דְאֲצֻטְרִיף. נֻבּוֹן כְּמֵה דְרָגִין אִית בִּיה, דְאֲסְתַּפֵּל בְּכָלָא, וְיֹדֵעַ בְּדִילִיה וּבְאַחֲרָנִין. וְסִימְנָף, (משלי יב) יוֹדֵעַ צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמְתּוֹ. (שמואל ב ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים. וְהֵכֵא חֲכָם לֵב דִּיִּיקָא. בְּלֵב חֲכָם, וְלֹא בְּאַתְרָא אַחֲרָא, בְּגִין דְּקִיִּמָא בְּלֵב, וְנֻבּוֹן לְעֵילָא וְתַתָּא, אֲסְתַּפֵּל בְּדִילִיה וּבְאַחֲרָנִין.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה וְגו', הֵכֵא בְּצִלוֹתָא דְבַעֲי בַר נֶשׁ לְצִלָּאָה קַמִּיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּאִיהִי פּוּלְחָנָא חֲדָא רַבָּא וְיִקְרָא, מְאִינוֹן פּוּלְחָנִין דְּמְאָרִיה. תָּא חֲזִי, אִית פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּקִיִּמָא בְּעוּבְדָא, דְּאִיהוּ פּוּלְחָנָא דְּקִיִּמָא בְּעוּבְדָא דְּגוּפָא, וְאִיהוּ פּוּלְחָנָא. וְאִית פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּאִיהוּ פּוּלְחָנָא פְּנִימָאָה יַתִּיר, דְּאִיהוּ עֵקְרָא דְּכָלָא, קִיִּמָא בְּהֵוּא פּוּלְחָנָא פְּנִימָאָה, דְּאִיהוּ עֵקְרָא דְּכָלָא.

בְּגוּפָא אִית תְּרִיסַר שְׁיִיפִין, דְּקִיִּמִין בְּעוּבְדָא דְּגוּפָא, כְּמֵה דְּאוּקִימָנָא. וְאִינוֹן שְׁיִיפִין דְּגוּפָא, וּפּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּעוּבְדָא קִיִּמָא בְּהוּ. בְּגִין דְּפּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּתִרִין סְטְרִין, שְׁיִיפִין דְּגוּפָא לְבַר, וְאִית תְּרִיסַר שְׁיִיפִין אַחֲרָנִין, פְּנִימָאִין לְגוֹ מִן גּוּפָא. וְאִינוֹן תְּקוּנִין פְּנִימָאִין לְגוֹ מִן גּוּפָא, לְאַתְתַּקְנָא בְּהוּ תְּקוּנָא דְּרוּחָא, דְּאִיהוּ פּוּלְחָנָא יִקְרָא פְּנִימָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, כְּמֵה דְּאוּקִימָנָא גּוֹ רִזִּין פְּנִימָאִין דְּקֵאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאִינוֹן רִזָּא דְּחֲכָמָתָא עֲלָאָה, וְאַתִּידִיעוּ בִּינֵי חֲבָרָא, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן.

צִלוֹתָא דְּבַר נֶשׁ, אִיהוּ פּוּלְחָנָא דְּרוּחָא, וְאִיהוּ קִיִּמָא בְּרִזִּין עֲלָאִין, וּבְנֵי נֶשָׁא לֹא

הָאָדָם בּוֹקַעַת אֲוִירִים וּבוֹקַעַת
רְקִיעַיִם וּפּוֹתַחַת פְּתָחִים וְעוֹלָה
לְמַעְלָה.

בְּשַׁעַה שְׁמֵאִיר הָאֹר וּנְפֹרֵד הָאֹר
מִן הַחֲשֵׁכָה, אֲזִי הַפְּרוֹז הוֹלֵךְ בְּכָל
הַרְקִיעַיִם: הַתְּתַקְנוּ בְּעֲלֵי
הַפְּתָחִים, בְּעֲלֵי הַהִיכָלוֹת, כֹּל
אֶחָד וְאֶחָד עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ, מִשׁוּם
שְׂאוֹתָם שְׁשׁוֹלְטִים בְּיוֹם אִינָם
שׁוֹלְטִים בְּלַיְלָה. וּכְשֶׁנִּכְנָס
הַלַּיְלָה, מְעַבְרִים שְׁלִיטֵי הַיּוֹם,
וּמִתְמַנְּיִם שְׁלִיטִים אַחֲרֵיהֶם
שְׁשׁוֹלְטִים בְּלַיְלָה, וּמִתְחַלְּפִים
אֵלָה בְּאֵלָה.

וְסוּד זֶה - (בְּרֵאשִׁית א) אֵת הַמָּאוֹר
הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וְגו' .
וּמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וּמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה,
יֵשׁ שְׁלִיטִים שְׁמֻמְנִים בְּיוֹם, וְיֵשׁ
שְׁלִיטִים שְׁמֻמְנִים בְּלַיְלָה. וְאֵלוֹ
נִקְרְאוּ מַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וְאֵלוֹ
נִקְרְאוּ מַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה.

כְּשֶׁנִּכְנָס הַלַּיְלָה, יוֹצֵא פְּרוֹז:
הַתְּתַקְנוּ שְׁלִיטֵי הַלַּיְלָה כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד לְמִקוּמוֹ. וּכְשֶׁמֵּאִיר הַיּוֹם,
פְּרוֹז יוֹצֵא: הַתְּתַקְנוּ שְׁלִיטֵי הַיּוֹם
כֹּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקוּמוֹ. (אֹו מְעַבְרִים
שְׁלִיטֵי הַלַּיְלָה וּמִתְמַנְּיִם שְׁלִיטֵי הַיּוֹם)
וּכְשֶׁהַפְּרוֹז מִכְרִיז, אֲזִי כָּלֵם, כֹּל
אֶחָד וְאֶחָד נִפְקֵד עַל אוֹתוֹ מִקוּם
שְׂרָאוֹי לוֹ. אֲזִי הַשְׂכִּינָה מִקְדִּימָה
וְיוֹרְדָתָ, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת לְשַׁבַּח אֵת רַבּוֹנָם
וּפּוֹתַחִים בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת.

שְׂצָרִיךְ לוֹ לְאָדָם, שֶׁפִּינּוֹן שֶׁהַתְּקִין
עֲצָמוֹ לְעִבּוּדַת הַמַּעֲשֵׂה בְּתַקּוּנֵי
מִצְוָה וּקְדוּשָׁה, לִיחַד לְבוֹ בְּתַקּוּן
שֶׁל הַעֲבוּדָה הַפְּנִימִית שֶׁל אָדוֹנוֹ,
וְלִשְׁיִם אֵת לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ בְּאוֹתָהּ
עֲבוּדָה שֶׁל אוֹתָם דְּבָרִים (שְׂאוּמֵר),
שֶׁהָרִי הַדְּבּוּר עוֹלָה.

וְאוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁעוֹמְדִים בְּאוֹר,
הַתְּמַנּוּ לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.

יְדַעִין, דִּהָא צְלוֹתָא דְּבַר נָשׁ בְּקַעַת אֲוִירִין,
בְּקַעַת רְקִיעַיִן, פְּתַחַת פְּתָחִין, וְסִלְקָא לְעֵילָא.

בְּשַׁעַתָּא דְּנַהִיר נַהוֹרָא, וְאַתְּפָרֵשׁ נַהוֹרָא מִן
חֲשׁוּכָא, כְּדִין פְּרוֹזָא אֲזֵלָא בְּכֻלְהוּ
רְקִיעַיִן, אַתְּתַקְנוּ מְאִירֵי דְּפְתָחִין, מְאִירֵיהוּן
דְּהִיכְלִין, כֹּל חַד וְחַד עַל מְטְרִיָּה. בְּגִין דְּאִינוּן
דְּשִׁלְטַנְיָהוּן בִּימְמָא, לָאו אִינוּן דְּשִׁלְטַנְיָהוּן
בְּלַיְלָא. וְכַד עָאל לַיְלָא, אַתְּעַבְרוּ שׁוֹלְטַנִּין
דִּימְמָא, וְאַתְּמַנּוּן שִׁלְטַנִּין אַחֲרֵנִין, דְּשִׁלְטִין
בְּלַיְלָא, וְאַתְּחַלְּפִין אֵלִין בְּאֵלִין.

וְרוֹזָא דָּא, (בְּרֵאשִׁית א) אֵת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשַׁלֵּת
הַיּוֹם וְגו' . וּמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם וּמַמְשַׁלֵּת
הַלַּיְלָה, שׁוֹלְטַנִּין אִינוּן דִּי מְמַנְּן בִּימְמָא,
וְשׁוֹלְטַנִּין אִינוּן דִּי מְמַנְּן בְּלַיְלָא. וְאֵלִין
אֶקְרוּן מַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם. וְאֵלִין אֶקְרוּן מַמְשַׁלֵּת
הַלַּיְלָה.

בַּד עָאל לַיְלָא, פְּרוֹזָא נִפְקָא, אַתְּתַקְנוּ
שׁוֹלְטַנִּין דְּלַיְלָא, כֹּל (דַּר"א ע"ב) חַד וְחַד
לְאַתְרִיָּה. וְכַד נַהִיר יְמֻמָּא, פְּרוֹזָא נִפְקָא,
אַתְּתַקְנוּ שׁוֹלְטַנִּין דִּימְמָא, כֹּל חַד וְחַד
לְאַתְרִיָּה. (כְּדִין מִתְעַבְרֵי שְׁלִמְנוּ דְּלַיְלָא וְאַתְּתַקְנוּן שְׁלִמְנוּ דִּימְמָא)
וְכַד פְּרוֹזָא אַכְרִיז, כְּדִין כֻּלְהוּ כֹּל חַד וְחַד,
אַתְּפַקֵּד עַל הַהוּא אַתְרֵהּ דְּאַתְחַזִּי לִיהּ. כְּדִין
שְׂכִינְתָּא קְדָמָא, וְנַחְתָּא, וְיִשְׂרָאֵל עָאלִין לְבִי
כְּנִישְׁתָּא, לְשַׁבְּחָא לְמֵאִרֵיהוּן, פְּתַחִין בְּשִׁירִין
וְתוֹשְׁבָחִין.

דְּבַעִי לִיהּ לְפַר נָשׁ, פִּינוּן דְּאַתְתַּקִּין גְּרַמִּיָּה
בְּפוֹלְחָנָא דְּעוֹבְדָא, בְּתַקּוּנֵי דְּמִצְוָה
וּקְדוּשָׁה, לִיחַדָּא לְבִיָּה בְּתַקּוּנָא דְּפוֹלְחָנָא
פְּנִימָאָה דְּמֵאִרֵּיהּ, וְלִשְׁוֹאָה לְבִיָּה וּרְעוּתִיָּה
בְּהַהוּא פּוֹלְחָנָא דְּאִינוּן מְלִין, (דַּר"א דְּקַמְמֵר) דִּהָא
מְלָה סִלְקָא.

וְאִינוּן מְמַנּוּן דְּקִימִין בְּאוֹרָא, אַתְּמַנּוּן לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא. לְסְטְרֵי מְזַרְחָא